

Datum
2016-03-08

Diarienummer
RS150447

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över SOU 2015:88, Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design (dnr Ku2015/02481/KL)

Bakgrund och sammanfattning

Region Halland har av Kulturdepartementet beretts tillfälle att avge yttrande till den statliga utredningen enligt ovan.

Region Halland är positiv till en ny övergripande politik för arkitektur, form och design som ska forma människans livsmiljö på ett hållbart, jämlikt och demokratiskt sätt. De nya nationella mål som föreslås av utredningen betonar vikten av kvalitet, samverkan, dialog, förebildligt agerande från det offentliga, forsknings – och kunskapsutveckling.

Vi vill understryka att den nya nationella politiken i högsta grad är en del av regionalt utvecklingsarbete. I Region Hallands Tillväxtstrategi 2014 – 2020 finns tre huvudområden *Hög attraktivitet, Stark konkurrenskraft, Fler i arbete*; Under dessa rubriker beskrivs prioriteringsområden, strategiska val och mål som är parallella med de föreslagna nationella målen för politikområdet *Gestaltad Livsmiljö*.

Region Halland välkomnar att utredningen belyser och framhåller vikten av samverkan mellan olika politikområden samt understryker vikten av djup förståelse och forskning för att möta de utmaningar som samhället nu befinner sig i. Dialog på lika villkor är en av grundförutsättningarna för de nya nationella målen genomförande.

Betänkandet är en översyn, vilken inte kan eller ska ge alla svar på *hur* politiken ska genomföras, regionalt eller kommunalt. Nedan har vi valt att ge några synpunkter på förslagen i utredningen, främst utifrån ett regionalt kultur/samhällsutvecklande och näringspolitiskt perspektiv.

Förslag till en ny myndighet (kap 7)

Myndighetens kompetens, lokalisering och regionala samverkan (kap 7.3.4)

Utredningen föreslår en ny myndighet med placering i Stockholm, som kan utveckla och driva den nya politiken. Myndighetens ansvar blir omfattande och Region Halland menar att man här ytterligare bör överväga att, särskilt med tanke på de samverkansmål som utredningen lyfter fram som centrala, fördela ansvarsområdena nationellt på fler kunskapscentra, universitet och högskolor, som tillsammans kan genomföra huvudmyndighetens uppdrag. Urbaniseringens effekter påverkar alla regioner, men då Sverige till större delen de facto består av landsbygd, bör man noga se över var, hur och vilken representation myndigheten ska ha i dessa frågor och utifrån vilka sammanhang man bäst agerar.

Resonemang kring språket och begreppen (kap 3)

Nytt nationellt mål: *En helhetssyn formad av kvalitet, samverkan och dialog i formandet av en attraktiv gestaltad livsmiljö.*

Region Halland vill i samband med ett nytt nationellt mål enligt ovan, lyfta yrkesverksamma konstnärers medverkan i samhällsplanering och helhetsgestaltningar, som en del av ett innovativt förhållningssätt. Som exempel vill vi nämna två residenssamarbeten i vår region med fokus på stadsplanering, som för närvarande pågår tillsammans med halländska kommuner och inbjudna konstnärer. Processerna syftar till att ge kreativa underlag, möjliggöra medborgardialoger, belysa tillgänglighet, miljö - och sociala hållbarhetsaspekter. Med detta vill vi förtydliga vikten av den föreslagna nya myndighetens uppdrag att inventera, samla in, förmedla och samarbeta för att kunskapsutveckla det som redan finns nationellt.

Höjd kompetens inom offentlig upphandling (kap 9)

Region Halland ser mycket positivt på förslagen att utveckla metodstöd och handledning som bidrar till bättre kunskap i offentlig upphandling. Samverkan mellan Upphandlingsmyndigheten, SKL och Svenskt Näringsliv kan bidra till att medvetandegöra hur man bättre kan agera i upphandlingsprocesser utifrån flera olika kvalitetsaspekter där hållbar miljö och social hänsyn är viktiga delar. Att enligt utredningens förslag uppmuntra små företag att lämna in anbud genom ett "wild card"-system torde ge fler mindre företag möjligheter för anbudsinlämning. Att också förtydliga och förenkla reglerna kring fast konstnärlig utsmyckning, kan tillsammans med metodstöd, ytterligare bidra till ökad anbudsingivning och uppmuntra till förebildligt agerande gällande helhetsgestaltningar.

Insatser för kunskap, kompetens och samverkan (kap 10)

Region Halland vill lyfta fram vikten av tidig kunskapsinhämtning för barn och unga som själva grundvalen för en demokratisk samhällsutveckling. Ur ett kulturpolitiskt

perspektiv hotas många möjligheter för djupare kunskap inom områdena arkitektur, form och design, då skolämnen som bild/form och slöjd lågprioriteras eller försvinner helt från undervisningen. Här måste skolpolitiken möta upp det nya politikområdet *Gestaltad Livsmiljö* om föresatserna ska tas på allvar och förverkligas. Barnkonventionen som utgångspunkt och kultur som en del av ett socialt hållbart samhälle, menar Region Halland, är grundbultar för ett jämlikt och medborgarengagerat förhållningssätt.

Arkitektur, form och design i de regionala kulturplanerna och kultursamverkansmodellen (kap 8.5.11)

Region Hallands Kulturplan 2014 – 2016 innefattar under området *Bild och form*, samt *Slöjd och konsthantverk*, även områdena design och arkitektur. I den reviderade regionala kulturplan som nu tas fram för åren 2017 – 2020, förtydligas och prioriteras delar som innefattar politikområdet *Gestaltad livsmiljö*. Region Halland vill under kulturplansperioden rikta särskilt fokus på hur konstnärlig gestaltning i samband med om – och nybyggnation kan verka förebildligt, ur perspektiven miljöhänsyn, hälsa och social hållbarhet.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet (kap 12)

Den ekonomiska konsekvensen för inrättande av *Myndigheten för Gestaltad livsmiljö* är enligt utredningen långsiktigt kostnadsneutral. Översynen menar att redan befintliga resurser bättre kan användas, vilket Region Halland ser som mycket positivt.

Regionstyrelsens tillväxtutskott

Dag Hultefors
Ordförande Tillväxtutskottet

Jörgen Preuss
Biträdande regiondirektör